

Motion till riksdagen

1989/90:Sf614

av Lars Werner m.fl.(vpk)

Anknytningsinvandring

Vänsterpartiet kommunisterna har under en följd av år, genom motioner i riksdagen och på annat sätt försökt att få en förändring av lagen som reglerar anknytningsinvandringen.

Lagstiftningen har tillkommit för att förhindra en olaglig invandring till Sverige genom s.k. skenäktenskap. Lagbestämmelserna innebär att en utländsk medborgare, som gifter sig med en svensk medborgare eller en person som har rätt att vistas i landet, får ett tillfälligt och periodiskt uppehålls- och arbetstillstånd som omprövas var sjätte månad efter förhör hos polisen.

Detta får många mycket negativa följder, som inte borde accepteras i det svenska samhället. Rättssäkerheten sätts ur spel. Den utländska medborgaren tvingas leva med ett ständigt överhängande hot om utvisning.

Syftet med de återkommande förhören hos polisen är att utforska huruvida äktenskapet fortsätter eller ej. Om äktenskapet upphör inom två år, vilket inte är någon lagstadgad tidsgräns utan en riktning i största allmänhet, utvisas den utländske medborgaren ur landet.

Det förhållandet att bedömningen uteslutande bygger på polisens förhör av makarna ger den svenske medborgaren en oerhörd makt över sin partner. Det finns åtskilliga exempel på att den makten utnyttjas på ett hänsynslöst och människoförnedrande sätt. De utländska medborgarna (oftast kvinnor) är totalt rättslösa oavsett skälen till äktenskapets upphörande.

Om man ser på lagstiftningen och upphovet till densamma, måste man konstatera följande:

För det första finns det inte statistiska uppgifter eller redovisade fall som kan styrka påståendet att det förekommer s.k. skenäktenskap i sådan omfattning att lagstiftningen är berättigad.

För det andra finns det inga belägg för att just den nuvarande lagstiftningen med sin tvåårsregel har förhindrat skenäktenskap.

För det tredje finns det inga som helst möjligheter att framställa äktenskapsupphörande inom två år som tillräckligt bevis för att äktenskapet ifråga har varit ett skenäktenskap. Som bekant upphör åtskilliga äktenskap i Sverige inom två år av helt andra skäl.

För det fjärde får svenska män genom lagens utformning möjligheter att importera eller skaffa sig utländska kvinnor med provorätt. Den uppenbara avsikten är inte att ingå ett äktenskap utan att utnyttja dessa kvinnor i två år

och sedan skicka tillbaka dem ifall de inte passar. På så sätt möjliggör lagstiftningen de skenäktenskap som man avser att förhindra.

Därför anser vpk att man borde ge den utländska medborgaren – det gäller i de flesta fall kvinnor, men det finns också män som drabbas – permanent uppehålls- och arbetstillstånd i samband med äktenskapets ingående. Det skulle innebära att de utländska medborgare, kvinnor och män som kommer hit och gifter sig för att stanna, får sin rättsställning stärkt i Sverige och möjligheterna till utpressning och utnyttjande av dessa invandrare minskar.

Lagändringen kan kanske innebära att vi får ta emot ett litet antal personer som har ingått skenäktenskap, men det är lättare att acceptera än en lagstiftning som gör vissa människor fullständigt rättslösa och uppmuntrar skenäktenskap i form av organiserad slavhandel.

Ett annat sätt att förhindra den organiserade slavhandel, som i dag bedrivs, eller stoppa de skenäktenskap som den nuvarande lagstiftningen möjliggör, är att göra den svenska medborgaren ekonomiskt medansvarig för följderna av ett äktenskaps upphörande.

Det betyder att om ett äktenskap mellan en svensk och en utländsk medborgare upphör, och den utländska medborgaren frivilligt eller genom tvång lämnar landet, så skall den svenska medborgaren vara ekonomiskt medansvarig för de skäliga kostnader som är förknippade med den tidigare partners återresa och återanpassning till ursprungslandet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till lagändring så att utländska medborgare som gifter sig med svenska medborgare eller med personer som har rätt att vistas i landet får permanent uppehållstillstånd vid äktenskapets ingående.

[att riksdagen hos regeringen begär förslag till lag innehållande ekonomisk medansvarighet i enlighet med vad i motionen anförts.¹]

Stockholm den 19 januari 1990

Lars Werner (vpk)

Berith Eriksson (vpk)

Bo Hammar (vpk)

Ylva Johansson (vpk)

Alexander Chrisopoulos (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Margó Ingvardsson (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

¹ 1989/90:L407